

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Subnacionalne statistike
za 2021.

Organizacijska jedinica: Odjel razvoja geoinformacijskog sustava
Priredili: Branko Crkvenčić, Dragana Šneler i Petar Fijačko

travanj 2022.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Subnacionalne statistike projekt su Europske komisije u kojem Republika Hrvatska sudjeluje sa sedam gradova: Zagreb, Rijeka, Split, Zadar, Pula, Osijek, Slavonski Brod. Sve je veća potražnja za procjenom kvalitete života u europskim gradovima, gdje živi znatan udio građana Europske unije. Podatke Subnacionalnih statistika prikupili su DG REGIO, nacionalni statistički uredi i Eurostat radi pribavljanja pouzdanih i usporedivih informacija o odabranim gradskim područjima u državama članicama Europske unije.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Uredba Komisije (EZ) br. 1205/2008 od 3. prosinca 2008. o uspostavi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s metapodacima (SL L 326, 4. 12. 2008.)

Uredba Komisije (EZ) br. 976/2009 od 19. listopada 2009. o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. kojom se uspostavlja Infrastruktura za prostorne informacije u Europskoj zajednici glede mrežnih usluga (OJ L 274, 20. 10. 2009.)

Uredba Komisije (EU) br. 268/2010 od 29. ožujka 2010. o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o pristupu skupovima prostornih podataka i usluga država članica od strane institucija i tijela Zajednice pod usklađenim uvjetima (SL L 83, 30. 3. 2010.)

Uredba Komisije (EU) br. 102/2011 od 4. veljače 2011. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1089/2010 o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o interoperabilnosti skupova prostornih podataka i usluga u vezi s prostornim podacima (SL L 31, 5. 2. 2011.)

Uredba Komisije (EU) br. 1089/2010 o provedbi Direktive 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o interoperabilnosti skupova prostornih podataka i usluga u vezi s prostornim podacima (SL L 323, 8. 12. 2010.)

- Sustav klasifikacija

Stupanj urbanizacije – DEGURBA

- Statistički pojmovi i definicije

Varijable: demografija, socijalni aspekti, ekonomija, osposobljavanje i obrazovanje, okoliš, putovanje i prijevoz, kultura i rekreacija

- Statistička jedinica

Grad, funkcionalno urbano područje, gradska četvrt

Definicija grada temelji se na postojanju urbanog središta, tj. novoga prostornoga koncepta koji se temelji na mrežnim ćelijama stanovništva velike gustoće na sljedeće načine:

1. Označuju se sve mrežne ćelije s gustoćom većom od 1 500 stanovnika po četvornom kilometru.

2. Tada se grupiraju susjedne ćelije velike gustoće, popunjavaju se praznine, a kao urbano središte zadržavaju se samo klasteri s minimalnom populacijom od 50 000 stanovnika.
3. Sve općine (lokalna administrativna jedinica na 2. razini – LAU 2) s najmanje polovicom populacije unutar urbanog središta označuju se kao kandidati da postanu dio grada.
4. Grad se definira tako da se posebna pozornost obraća na to:
 - a) da postoji veza na političkoj razini
 - b) da najmanje 50% gradskog stanovništva živi u urbanom središtu
 - c) da najmanje 75% stanovništva urbanog središta živi u gradu.

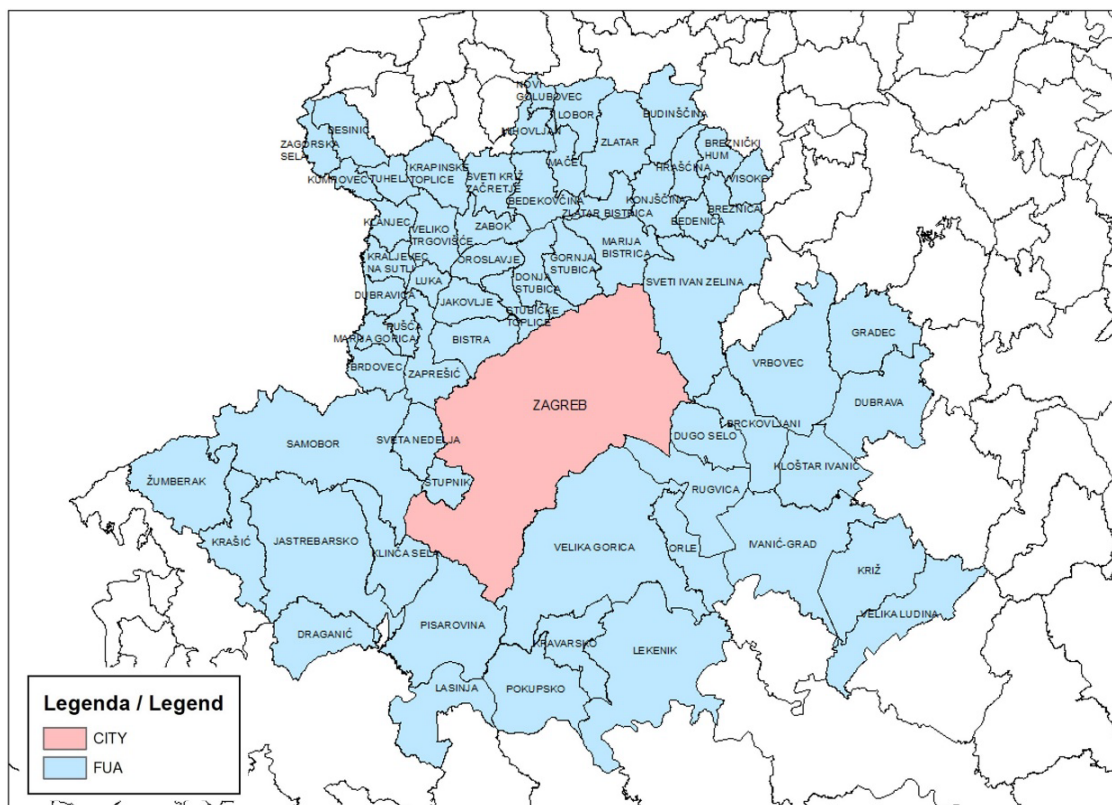
Funkcionalno gradsko područje (FUA)

Funkcionalno gradsko područje sastoji se od grada i zone dnevne migracije. Nakon što se definiraju svi gradovi, zona dnevne migracije može se odrediti na temelju parametara putovanja na posao na sljedeće načine:

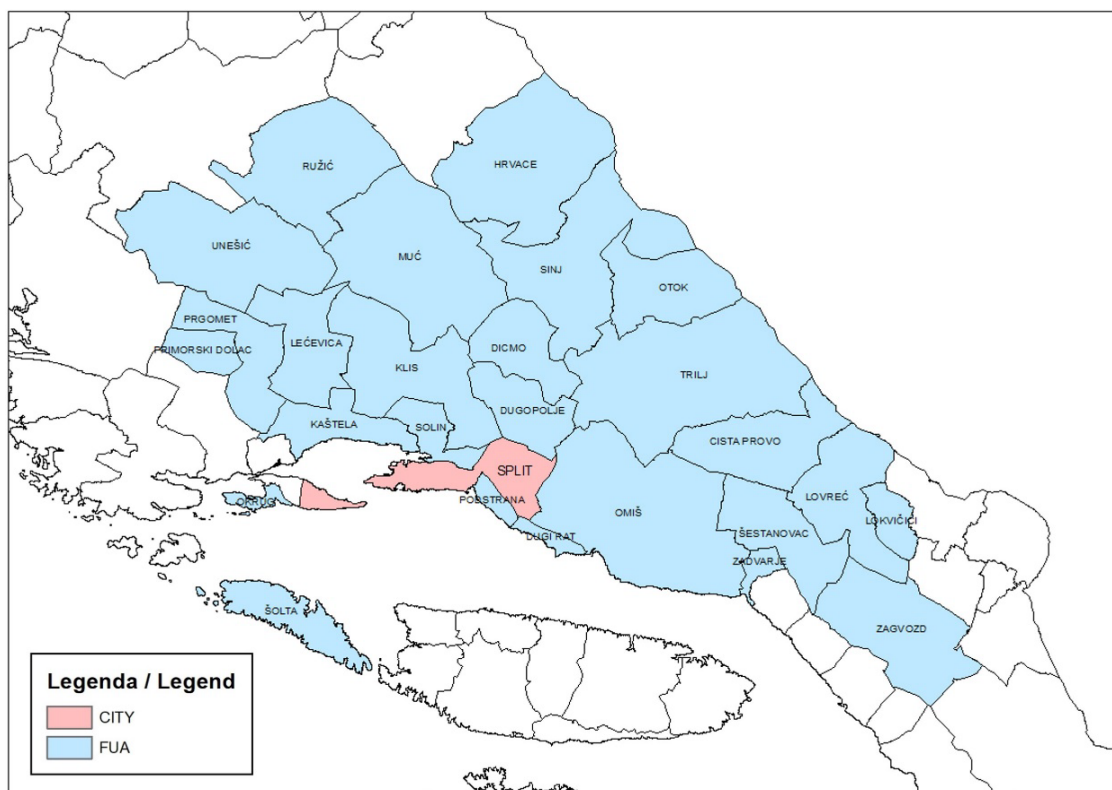
1. Ako 15% zaposlenih osoba živi u jednom gradu i radi u drugome, ti se gradovi smatraju jednim gradom. U ovom slučaju prvi grad dio je funkcionalnoga gradskog područja drugoga grada i nema vlastito funkcionalno urbano područje (FUA).
2. Identificiraju se sve općine s najmanje 15% zaposlenih stanovnika koji rade u gradu.
3. Obuhvaćaju se općine okružene jednim funkcionalnim područjem, a izuzimaju nesusjedne općine.

U nastavku teksta nalaze se kartografski prikazi funkcionalnih gradskih područja za gradove Zagreb, Split, Rijeku, Osijek, Zadar, Slavonski Brod i Pulu.

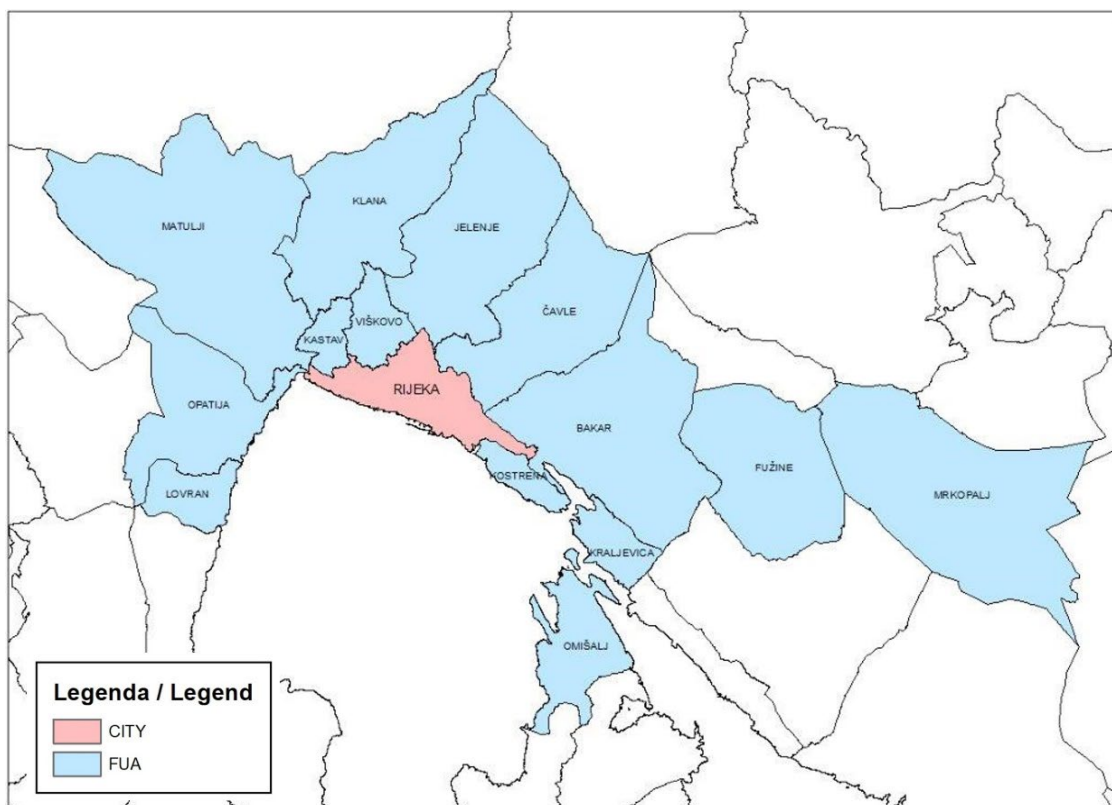
SLIKA 1. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA ZAGREBA

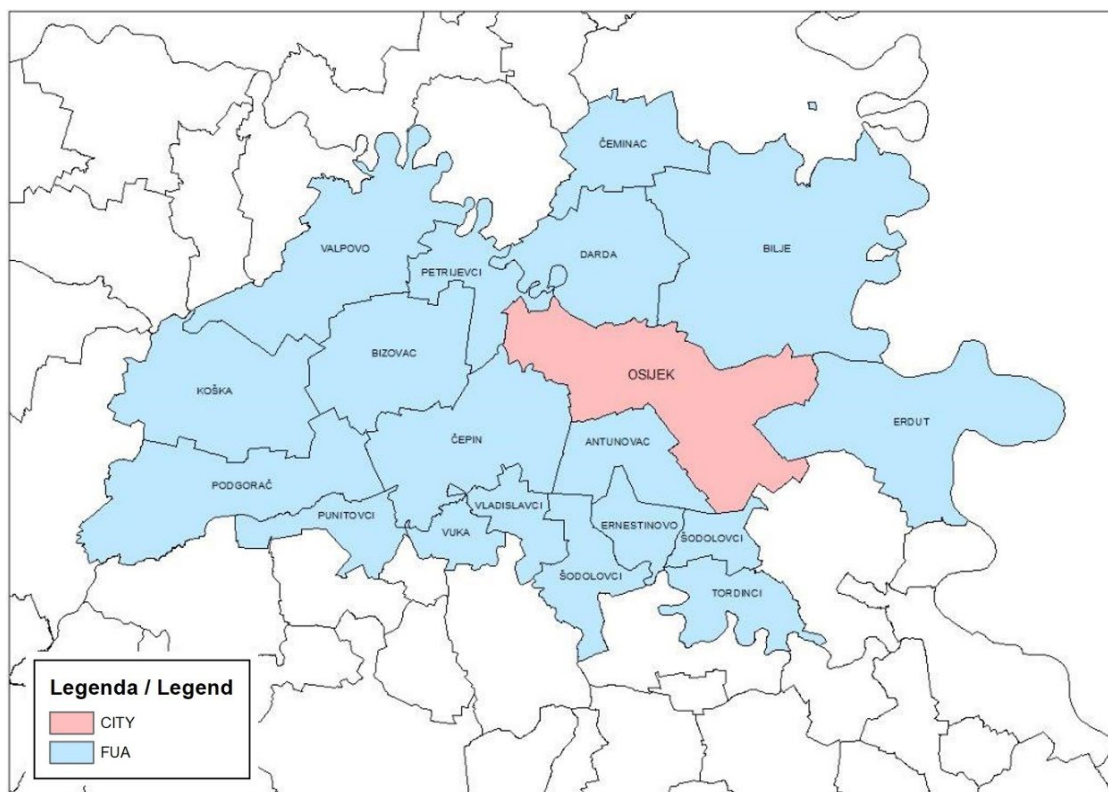
SLIKA 2. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA SPLITA

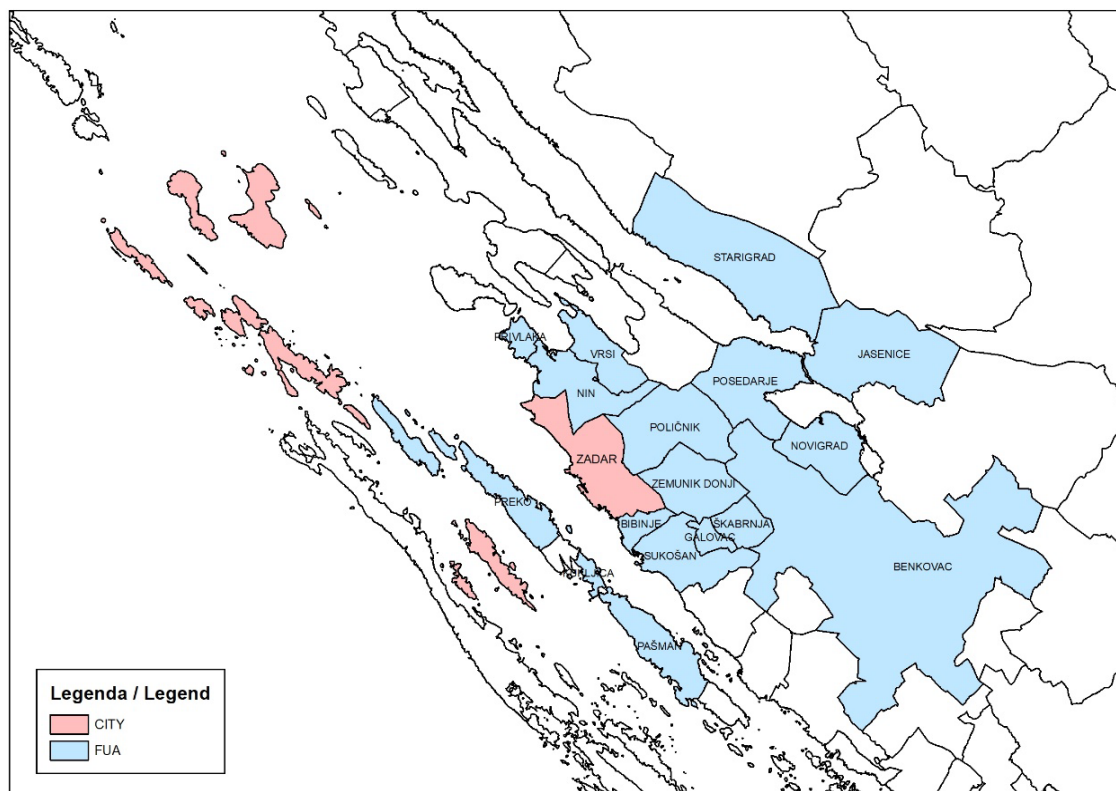
SLIKA 3. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA RIJEKE

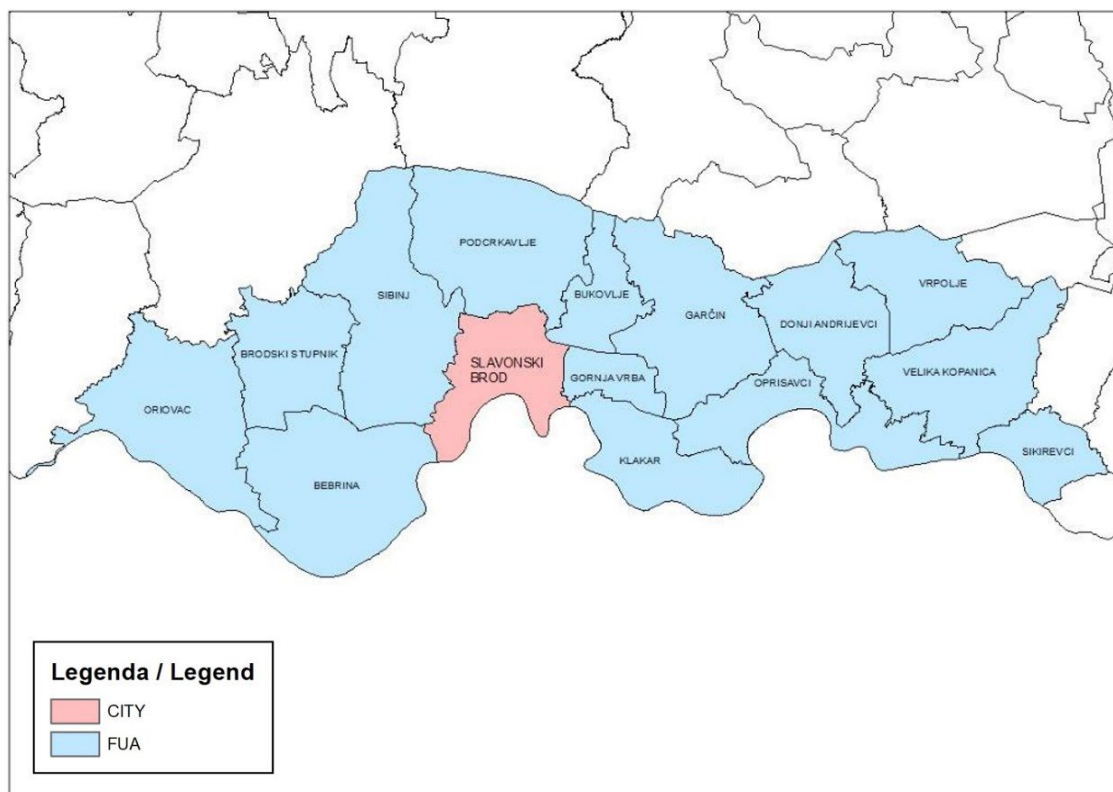
SLIKA 4. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA OSIJEKA

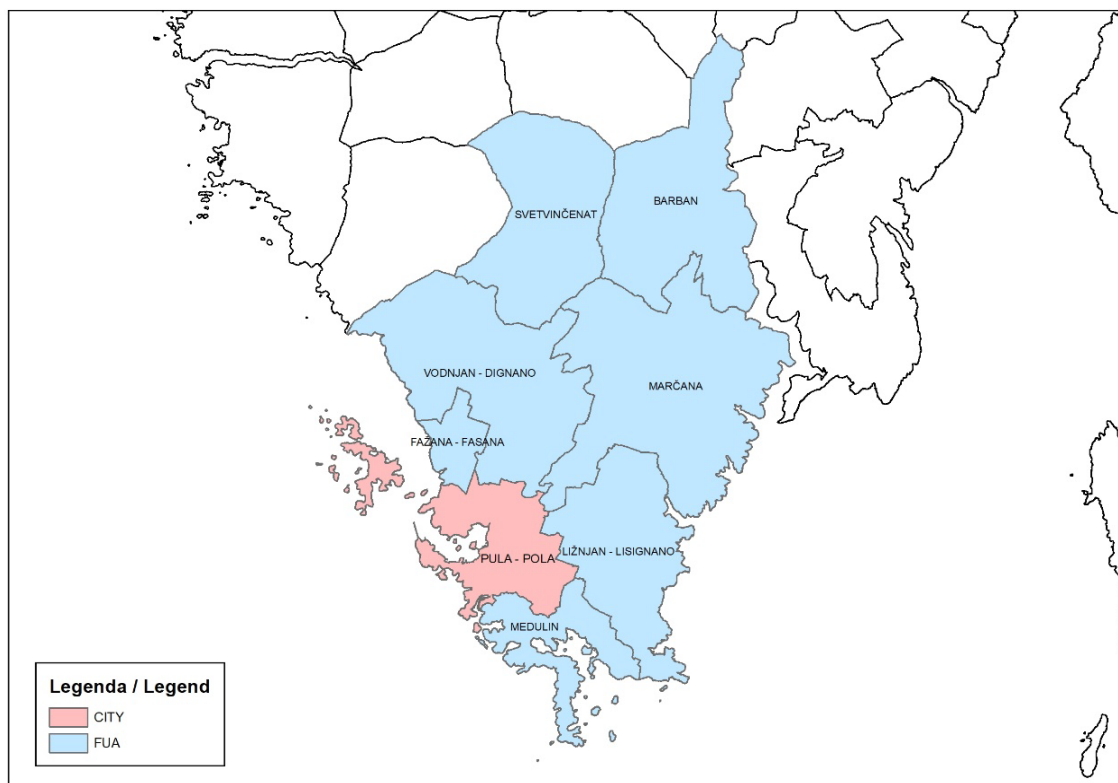
SLIKA 5. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA ZADRA

SLIKA 6. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA SLAVONSKOG BRODA

SLIKA 7. FUNKCIONALNO GRADSKO PODRUČJE (FUA) GRADA PULE

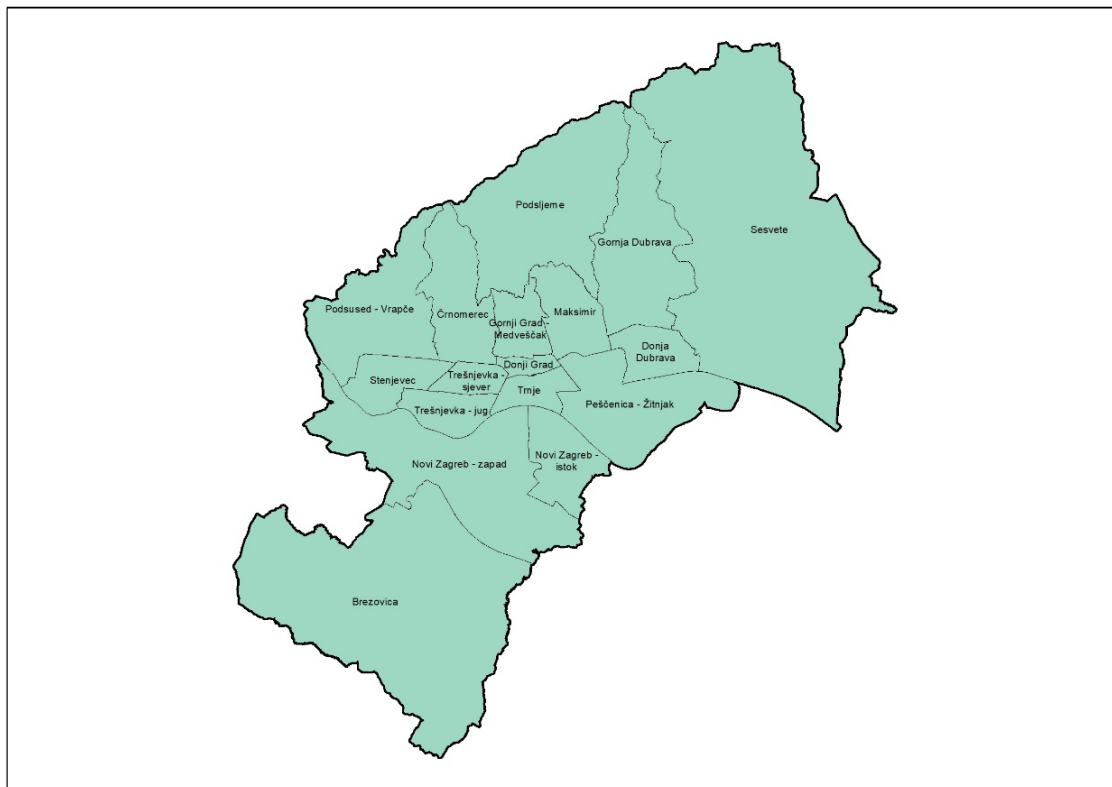
GRADSKI KOTAR/GRADSKA ČETVRT/MJESNI ODBOR (SCD)

Za definiciju gradskih četvrti prihvaćene su određene smjernice:

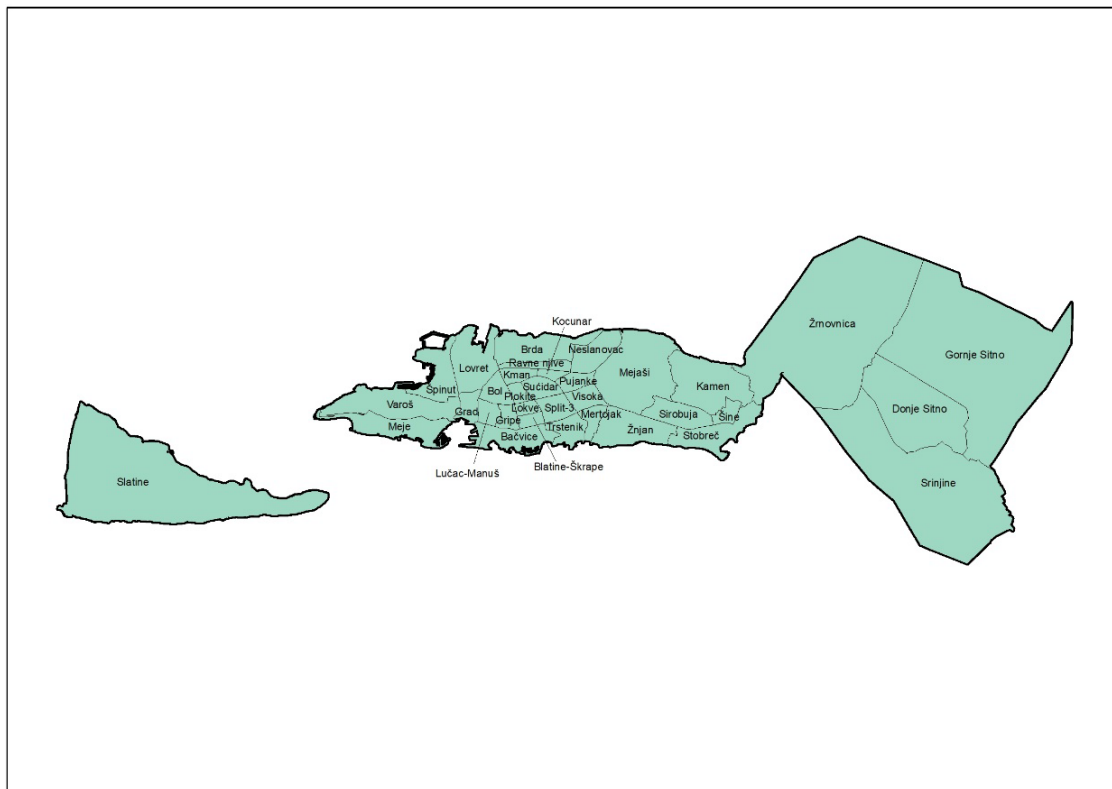
- Gradske četvrti određuju se za sve glavne gradove i gradove koji nisu glavni s više od 250 000 stanovnika u gradskoj jezgri.
- Definicija gradskih četvrti za gradove koji nisu glavni s manje od 250 000 stanovnika u gradskoj jezgri nije obvezatna.
- Gradske četvrti trebaju imati između 5 000 i 40 000 stanovnika.
- Gradske četvrti trebaju biti što je više moguće unutar homogene cjeline glede društvene strukture i izgrađenog okoliša.
- U nekoliko velikih gradova podjela gradova već postoji, ali jedinice su veće u odnosu na populaciju u prethodnom uvjetu. U tom se slučaju može definirati dodatna razina gradske četvrti, što odgovara uspostavljenim gradskim četvrtima.
- Na temelju toga gradske četvrti mogu se definirati na dvije razine. Prva razina odgovara uspostavljenim gradskim četvrtima, a druga razina slijedi populacijski kriterij.
- Za većinu gradova definirana je samo druga razina, dok su za neke gradove definirane i prva i druga razina.
- Ako se smatra potrebnim, moguće je definirati gradske četvrti bez prostora/teritorija (nepoznata gradska četvrt). To se može primijeniti za podešavanje pri ukupnom izračunu za sve gradske četvrti.
- Prostor koji ne obuhvaća grad, ali ga obuhvaća veliki grad također se može podijeliti u gradske četvrti. Primjenjuju se iste smjernice kao i u spomenutim slučajevima.

U nastavku teksta prikazani su kartografski prikazi mjesnih samouprava za gradove Zagreb, Split, Rijeku, Osijek, Zadar, Slavonski Brod i Pulu.

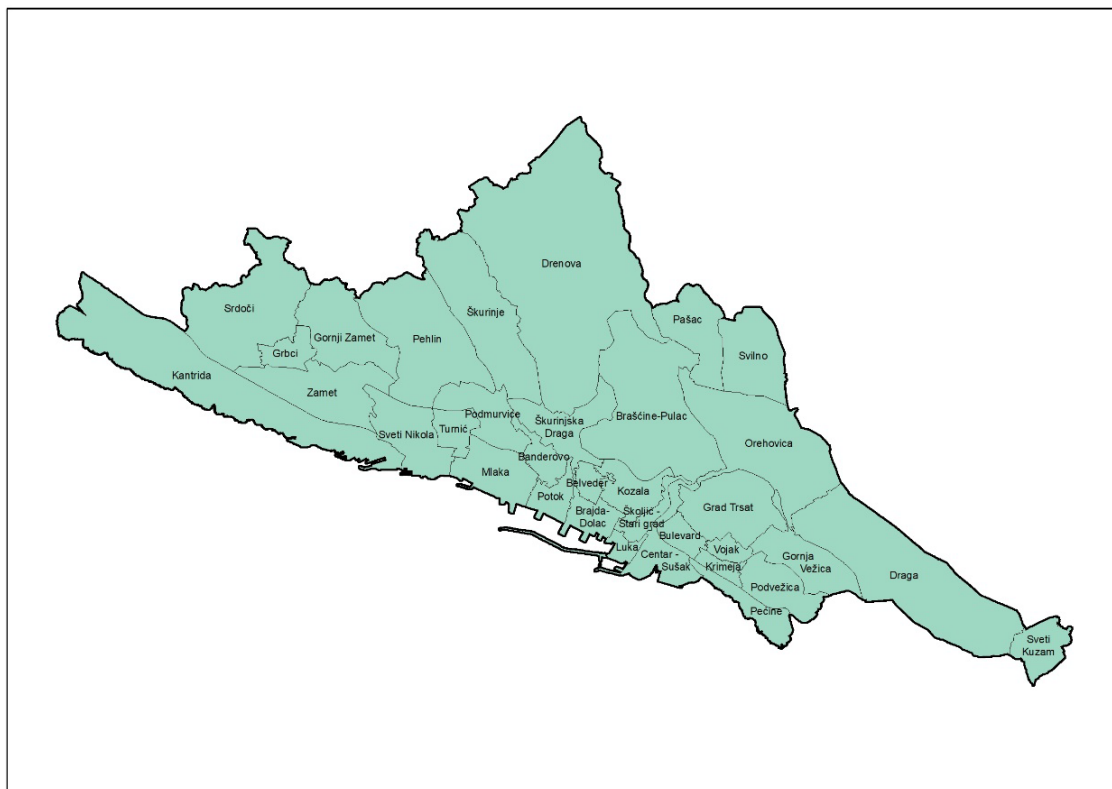
SLIKA 8. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA ZAGREBA

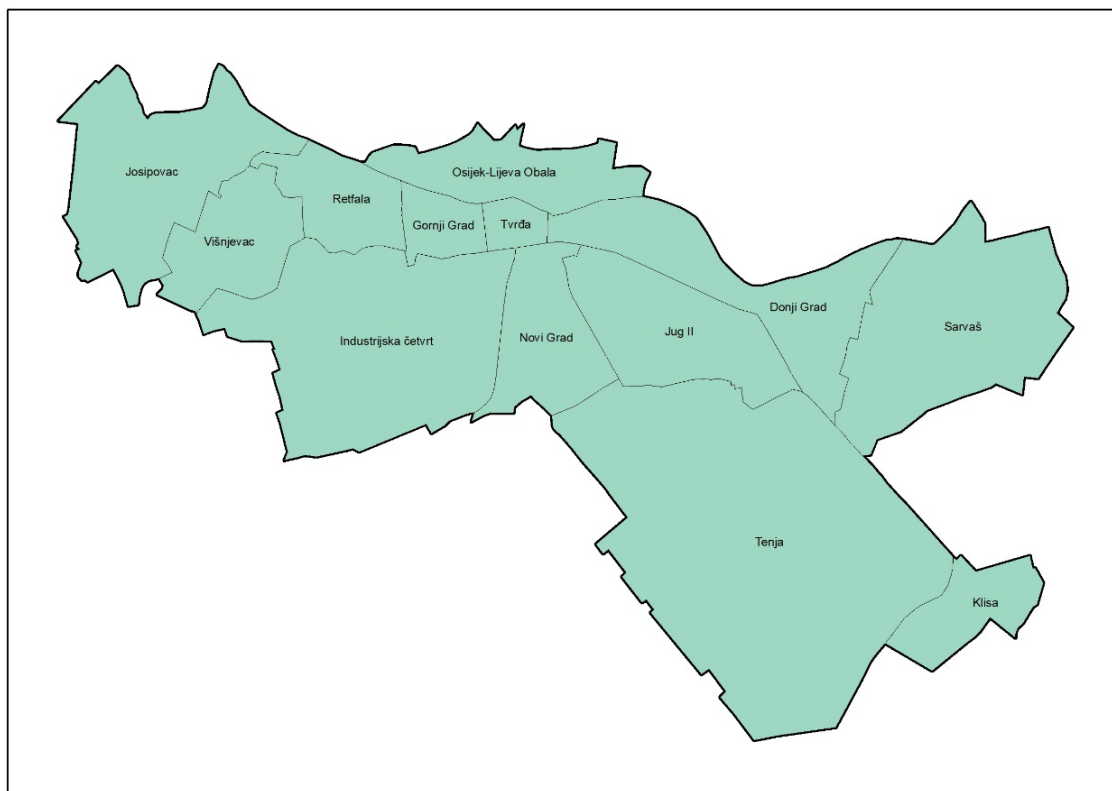
SLIKA 9. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA SPLITA

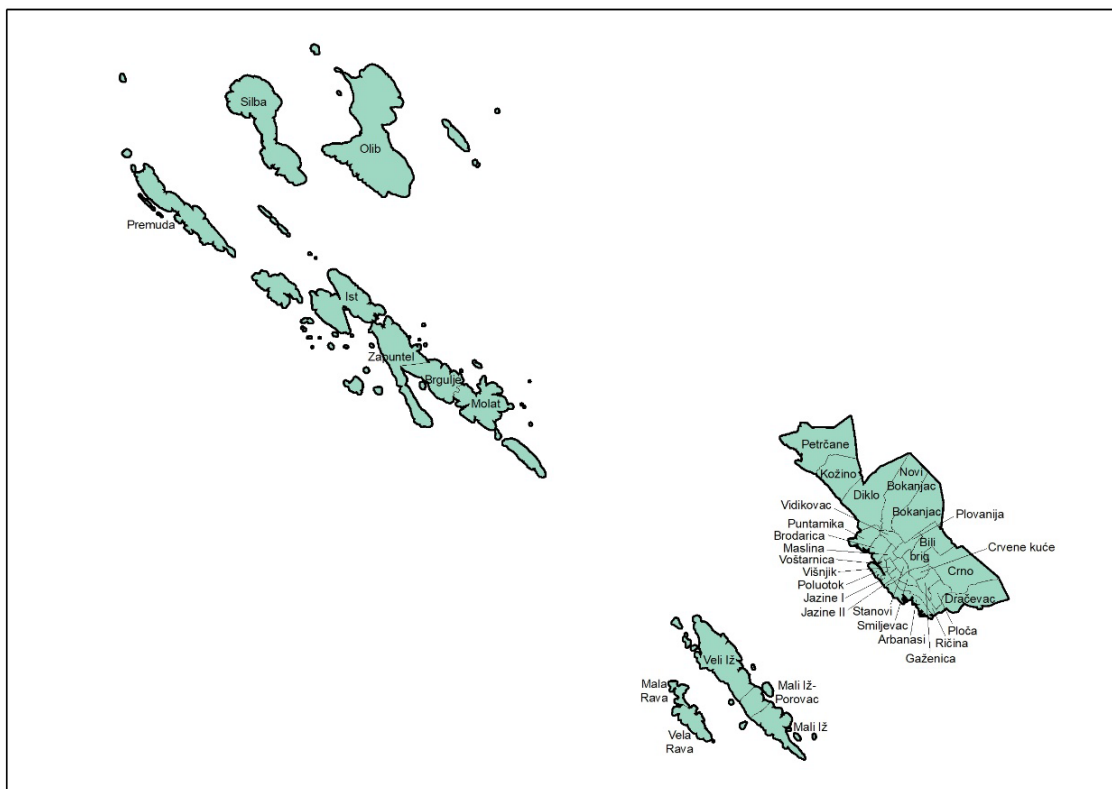
SLIKA 10. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA RIJEKE

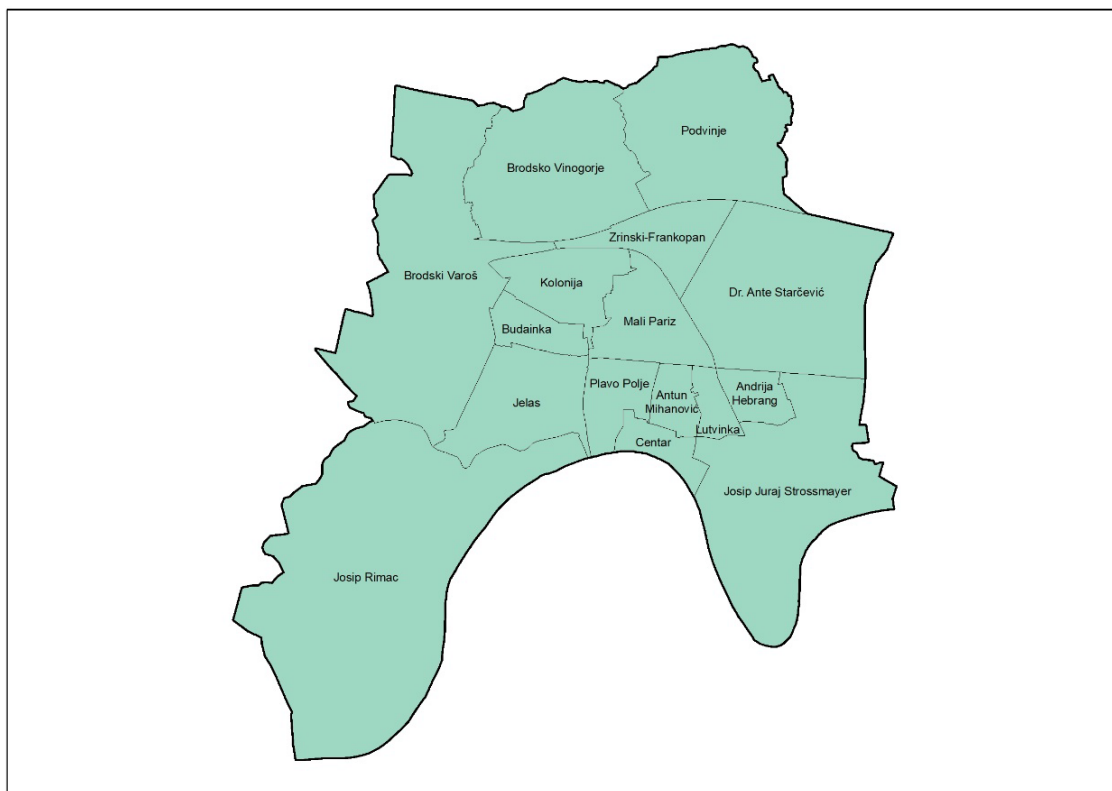
SLIKA 11. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA OSIJEKA

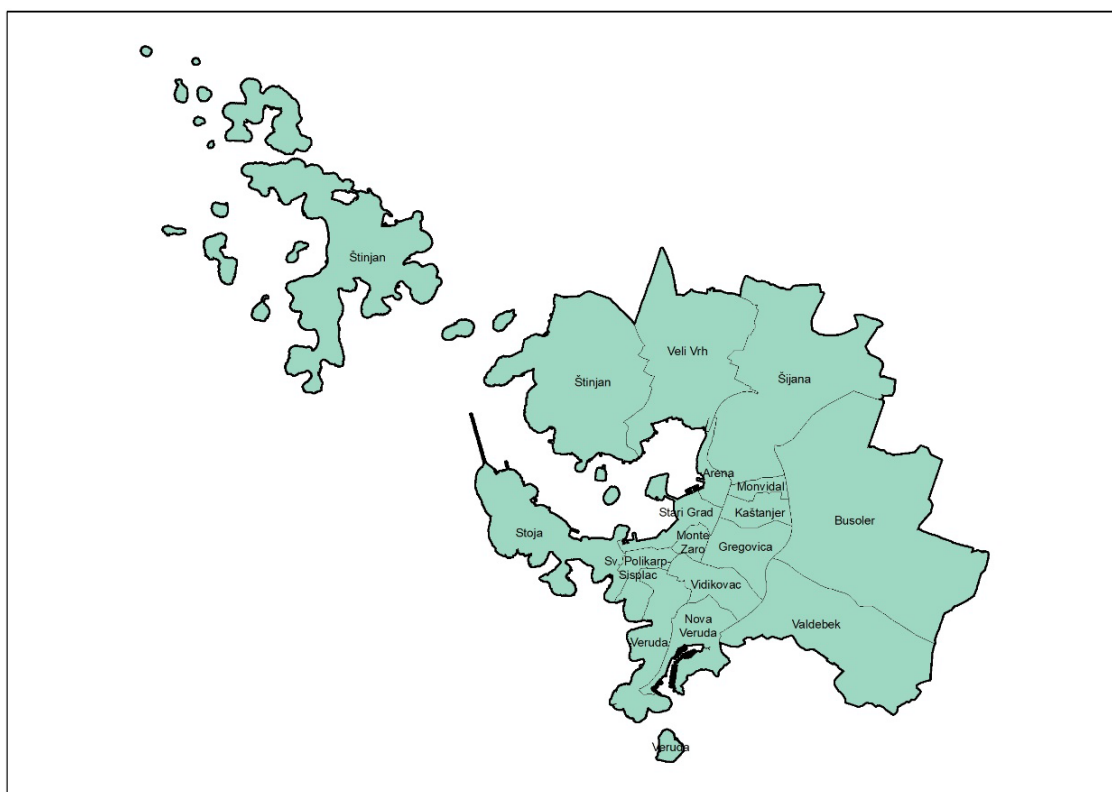
SLIKA 12. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA ZADRA

SLIKA 13. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA SLAVONSKOG BRODA

SLIKA 14. MJESNA SAMOUPRAVA (SCD) GRADA PULE

- Statistička populacija

Stanovništvo, kućanstva, poduzeća, infrastruktura, ustanove, usluge

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Glavne uprave nadležne za politike pri Europskoj komisiji

1.1.1. Potrebe korisnika

Potrebe korisnika za statističkim podacima izražene su pri donošenju odluka utemeljenih na dokazima. U kontekstu održivog razvoja gradova cilj Subnacionalnih statistika jest pružiti pomoć i potporu građanima i kreatorima javnih politika (*policy makers*) pri izradi procjena kao preduvjeta za svako poboljšanje, razvoj i buduće praćenje.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Nije primjenjivo.

1.2. Potpunost

U usporedbi sa smjernicama iz Eurostata potpunost podataka nije cjelovita.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 70%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Izračun uzoračke pogreške nije primjenjiv.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Izračun neuzoračke pogreške nije primjenjiv.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Pogreška obuhvata nije primjenjiva.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Izračun pogreške mjerenja nije primjenjiv.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Pogreška neodgovora nije primjenjiva.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.7. Pogreška obrade

Pogreška obrade nije primjenjiva.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Pogreška izbora modela nije primjenjiva.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci) na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju preliminarni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Podaci objavljeni u tekućoj godini odnose se na prošlu godinu.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Podaci su pravodobno isporučeni.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

4. Pristupačnost i jasnoća

Nije primjenjivo.

4.1. Priopćenja

Podaci su objavljeni na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku pod naslovom Baze podataka na poveznici

https://web.dzs.hr/PXWeb/Menu.aspx?px_db=Subnacionalne%20statistike&px_language=hr.

4.2. Mrežna baza podataka

Baza podataka PC-AXIS

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Metodološki priručnik urbane statistike dostupan je na poveznici

<https://podaci.dzs.hr/media/idjfxmj/metodoloski-prirucnik-urbane-stat.pdf>.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Podaci imaju osiguranu vremensku seriju od 2013. do 2020.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 8. Osigurana je vremenska usporedivost u razdoblju 2013. – 2020.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Nije primjenjivo.

6.2. Opterećenje

Nije primjenjivo.